

Словник важливіших термінів та понять

- 1. Акцизний податок** - це непрямий податок, яким обкладаються високорентабельні і монополні товари.
- 2. Амортизація основних фондів** - це перенесення їх вартості на вартість новоствореної продукції протягом терміну їх корисного використання (експлуатації).
- 3. Асоціація** - найпростіша форма договірною об'єднання підприємств, створена з метою постійної координації їх господарської діяльності. Такі підприємства об'єднуються шляхом централізації однієї або кількох функцій (виробничих, управлінських, організації спільних виробництв та ін.).
- 4. Банкрутство** - це визнана господарським судом нездатність боржника відновити свою платоспроможність і задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше, як через застосування ліквідаційної процедури.
- 5. Бенчмаркінг** - це процес порівняння своїх показників з показниками інших підприємств (конкурентів, лідерів), вивчення і застосування їх успішного досвіду у себе на підприємстві чи в організації.
- 6. Бізнес-план** - це комплексний плановий документ підприємницької діяльності, в якому передбачені заходи, спрямовані на реалізацію підприємницької ідеї і одержання прибутку.
- 7. Бізнес-процес** - це сукупність різних видів діяльності, в рамках якої «на вході» використовуються певні види ресурсів, а в результаті цієї діяльності «на виході» створюється продукт, який має цінність для споживача.
- 8. Видова (технологічна) структура основних фондів** - це співвідношення їх активної та пасивної частин.
- 9. Види руху предметів праці** - це порядок обробки та переміщення в технологічній послідовності сировини, напівфабрикатів до робочих місць по операціях.
- 10. Вживання (самозбереження) підприємства** - це наявна можливість його позитивного розвитку, внаслідок якого нормалізується стан підприємства як системи, відновлюється його конкурентоспроможність та забезпечується ефективно господарювання.
- 11. Виписка з Єдиного державного реєстру** - це документ, який містить відомості про юридичну особу та її відокремлені підрозділи, або фізичну особу - підприємця і використовується для їх ідентифікації під час здійснення господарської діяльності та відкриття рахунку в банку.
- 12. Виробнича дільниця** є сукупністю робочих місць, на яких виконуються технологічно однорідні роботи або виготовляється однорідна продукція.
- 13. Виробнича операція** - це завершена частина виробничого процесу, яка виконується на одному робочому місці без переналагодження устаткування відносно одного й того ж самого предмету праці одним або кількома робітниками.
- 14. Виробнича потужність підприємства** - це максимально можливий обсяг випуску продукції за певний час (зміну, добу, місяць, рік) у

встановлених номенклатурі та асортименті при повному завантаженні обладнання і виробничих площ з урахуванням прогресивної технології та організації виробництва.

15. Виробнича програма (план виробництва і реалізації продукції) – це система адресних завдань з виробництва і доставки продукції споживачам у розгорнутій номенклатурі, асортименті, відповідної якості і у встановлені терміни згідно з договорами поставок.

16. Виробнича структура підприємства - це сукупність, кількісний склад і взаємозв'язки його виробничих підрозділів, які прямо або опосередковано беруть участь у виробничому процесі.

17. Виробничий потенціал підприємства - це сукупність матеріально-речових і вартісних елементів його виробничої бази, яка відображає наявні та приховані можливості підприємства щодо випуску продукції у максимальному обсязі, відповідної якості та номенклатури.

18. Виробничий процес - це сукупність дій людей, засобів праці, а також природи, внаслідок яких вхідні матеріали і напівфабрикати перетворюються на готову продукцію.

19. Виробничий цикл - це проходження протягом певного часу виробом або партією виробів усіх стадій виробничого процесу і перетворення їх на готовий продукт.

20. Виробничі запаси - це предмети праці, які ще не залучені у виробничий процес і знаходяться у вигляді запасів на складах підприємства.

21. Виробничі інвестиції - це кошти, які спрямовуються на розширене відтворення основних виробничих та невиробничих фондів підприємства.

22. Витрати майбутніх періодів - єдиний не речовий елемент оборотних фондів, які складаються із витрат на проектування, підготовку та освоєння нової продукції тощо, здійснених у даному періоді, але які будуть погашені у майбутньому.

23. Відтворення основних фондів - це постійне і безперервне відновлення засобів праці у натуральному і вартісному вираженні.

24. Власний капітал підприємства характеризує загальну вартість засобів підприємства, які належать йому на правах власності і використовуються ним для формування своїх активів.

25. Власність - це відносини, які складаються між суб'єктами щодо привласнення засобів виробництва і результатів праці.

26. Внутрішнє середовище підприємства - це сукупність чинників, які створюються та контролюються ним, визначають його внутрішній стан, сильні і слабкі сторони, значною мірою впливають на ефективність його функціонування.

27. Галузь промисловості - це якісно однорідна сукупність підприємств, об'єднань та інших господарських одиниць різних форм власності, які виконують однакові функції в системі суспільного поділу праці.

28. Галузева структура промисловості - це склад і кількісне співвідношення між окремими галузями та певні виробничі взаємозв'язки, які виникають між ними.

29. **Генеральна тарифна угода** є частиною договірною регулювання відносин між роботодавцями (в особі федерації роботодавців) та працівниками (в особі федерації профспілок).

30. **Грошовий потік** - це сума чистого доходу підприємства та амортизаційних відрахувань.

31. **Державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності** – це напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських, адміністративних відносин між регуляторними органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та Законами України.

32. **Державний адміністратор** - посадова особа міської ради, районної (обласної) державних адміністрацій, яка організовує видачу суб'єкту господарювання документів дозвільного характеру та забезпечує взаємодію місцевих дозвільних органів в процесі видачі документів дозвільного характеру.

33. **Дозвільна система у сфері господарської діяльності** - це сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.

34. **Документ дозвільного характеру** - це дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво тощо, які дозвільний орган зобов'язаний видати підприємцю для надання йому права на здійснення господарської діяльності та без наявності яких він не може її здійснювати.

35. **Дохід (виручка) від реалізації продукції** - це загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг без вирахування наданих знижок, повернення проданих товарів і податків з продажу (ПДВ, акцизного податку та ін.).

36. **Економіка підприємства** - це наука про ефективність виробництва, шляхи і методи досягнення підприємством найкращих результатів при найменших затратах.

37. **Економічна безпека підприємства** - це його захищеність від негативного впливу зовнішнього середовища та здатність швидко усунути можливі загрози або пристосуватися до наявних умов діяльності.

38. **Елементи витрати** - це витрати, які формуються відповідно до їх економічного змісту; вони є однаковими для всіх галузей і на їх основі складається кошторис витрат на виробництво.

39. **Ефект** - це корисний результат реалізації інвестиційного проекту або інших вкладень грошових та інших ресурсів.

40. **Ефективність** - це економічна категорія, яка відображає

співвідношення між одержаними результатами і витраченими на їх досягнення ресурсами.

41. Ефективність виробництва - це економічна категорія, яка характеризує ступінь досягнення загальних і часткових результатів від використання усіх ресурсів підприємства.

42. Єдиний дозвільний центр - це робочий орган відповідної міської ради або районної (обласної) адміністрації, в якому представники місцевих дозвільних органів (санепідемстанції, управління архітектури, управління земельних ресурсів тощо) та державний адміністратор діють за принципом організаційної єдності щодо видачі документів дозвільного характеру, їх переоформлення, анулювання або видачі дублікатів.

43. Єдиний соціальний внесок (ЄСВ) - це обов'язковий платіж до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. ЄСВ включає відрахування до: Пенсійного фонду, фонду страхування на випадок безробіття, фонду із тимчасової втрати працездатності, фонду страхування від нещасних випадків на виробництві.

44. Загальна структура підприємства - це сукупність його виробничих підрозділів, закладів соціально-культурного призначення, а також підрозділів апарату управління.

45. Заробітна плата - це грошовий вираз ціни робочої сили, який виплачується працівникові у вигляді винагороди за виконану ним роботу.

46. Засновницький договір - це угода, укладена між двома або кількома засновниками щодо створення підприємства.

47. Зношення основних фондів - це втрата ними своєї вартості, тобто їх старіння у фізичному та економічному розумінні.

48. Інвестиції - це сукупність усіх видів майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності і в результаті яких створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

49. Інновації - новостворені або вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція, послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного характеру, які істотно поліпшують структуру і якість виробництва та соціальної сфери.

50. Інноваційна діяльність - це діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок.

51. Інноваційний процес - це сукупність якісно нових прогресивних змін, які безперервно виникають у просторі та часі.

52. Калькулюванням собівартості продукції - це процес обчислення собівартості одиниці продукції.

53. Капітал підприємства - це сукупна вартість засобів у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, інвестована у його активи.

54. Кодекс ustalеної практики - нормативний документ, який містить

практичні правила або процедури проектування, виготовлення, монтажу, технічного обслуговування, експлуатації обладнання, конструкцій чи виробів.

55. Колективний договір - це угода між трудовим колективом підприємства в особі профспілки та його адміністрацією або власником, яка регулює їх виробничі, економічні і трудові відносини.

56. Конкурентоспроможність - це характеристика продукції, яка відображає її відмінність від продукції-конкурента за ступенем задоволення конкретної потреби та витратами на його забезпечення.

57. Консорціум - тимчасове статутне об'єднання підприємств (найчастіше промислового і банківського капіталу) для досягнення його учасниками спільної підприємницької ідеї, господарської мети. Такою метою можуть бути масштабний будівельний проект, реалізація цільової програми, науково-технічного проекту та ін.

58. Концерн - це статутне об'єднання підприємств, організацій на основі фінансової залежності від одного або групи учасників з централізацією функцій виробничого і науково-технічного розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та іншої діяльності.

59. Корпорація - договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових та комерційних інтересів підприємств з делегуванням ними окремих повноважень органу управління корпорацією; цей орган використовує ці повноваження для централізованого регулювання діяльності кожного з учасників.

60. Кошторис витрат - це загальна сума витрат підприємства за усіма видами ресурсів, які будуть використані у плановому періоді незалежно від місяця.

61. Кризова ситуація на підприємстві - це ситуація, яка характеризується розбалансуванням його економічного організму з подальшою його неспроможністю фінансово забезпечити виробничий процес, що призводить до банкрутства.

62. Критерій економічної безпеки - це вимірник стану підприємства з точки зору відповідності фактично досягнутих показників його діяльності наперед встановленим індикаторам, які відображають сутність економічної безпеки.

63. Лізинг - це особливий вид оренди рухомого і нерухомого майна виробничого призначення, умови якої фіксуються у відповідному договорі між орендодавцем (лессором) і орендарем (лізером).

64. Ліцензійна угода - це договір, відповідно до якого власник нематеріального ресурсу (ліцензіар) передає іншій особі (ліцензіату) ліцензію на використання своїх прав на патенти, товарні знаки та ін.

65. Макросередовище підприємства - це середовище непрямого впливу, яке складається з елементів, не пов'язаних з підприємством безпосередньо, але які мають вплив на формування загальної атмосфери бізнесу.

66. Мета функціонування підприємства на ринку - задоволення суспільних потреб у певних видах продукції (роботах, послугах; далі

«продукції») та одержання прибутку.

67. Метод організації виробничого процесу - це спосіб його здійснення, сукупність прийомів і засобів його реалізації, які ґрунтуються на певних принципах.

68. Методи планування - це конкретні способи, прийоми, за допомогою яких розраховуються числові значення планових показників і стратегічних програм.

69. Методи управління - це способи цілеспрямованого впливу на працівників і виробничі колективи для досягнення поставлених перед ними завдань.

70. Міжгалузевий баланс - це модель, яка містить систему економічних показників і відображає конкретні пропорції виробництва і споживання кожного виду продукції.

71. Міжнародний бізнес - це реалізація міжнародних економічних відносин шляхом ділової взаємодії господарських суб'єктів різних країн з метою взаємовигідної співпраці, одержання прибутку та зміцнення ринкових позицій.

72. Мікросередовище - це середовище прямого впливу на підприємство, учасники ринку, які безпосередньо контактують з підприємством.

73. Мінімальна заробітна плата - це встановлений на законодавчому рівні розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю.

74. Моделювання бізнес-процесів - це засіб пошуку шляхів оптимізації діяльності підприємства, прогнозування та мінімізації ризиків, які виникають на різних етапах реорганізації підприємства.

75. Модернізація основних фондів - це внесення в конструкцію діючого обладнання змін, які підвищують його технічний рівень і покращують економічні характеристики.

76. Моніторинг зовнішнього середовища - це постійне відстеження поточної та нової інформації про стан зовнішнього середовища. Таке відстеження найчастіше проводиться у формі регулярних спостережень за критичними чинниками зовнішнього середовища, а також у формі спеціальних спостережень.

77. Моральне зношування основних фондів - це передчасне, до закінчення строку фізичної служби, знецінення основних фондів, яке призводить до втрати доцільності їх використання.

78. Мотивація - це сукупність взаємопов'язаних заходів, які стимулюють працівника або колектив працівників підприємства до досягнення індивідуальних та спільних цілей його діяльності.

79. Наукова організація праці - це така її організація, яка ґрунтується та досягненнях науки, техніки і передовому досвіду; вона дозволяє найкращим чином об'єднати в єдиному процесі виробництва техніку, людей, забезпечити ефективне використання ресурсів підприємства та збереження здоров'я його працівників.

80. Незавершене виробництво - предмети праці, які вступили у виробничий процес, не пройшли усіх стадій обробки і знаходяться безпосередньо на

робочих місцях або в процесі транспортування від одного робочого місця до іншого.

81. Нематеріальні активи - це права власності і захист доступу до нематеріальних ресурсів підприємства, їх використання в господарській діяльності з метою одержання доходу.

82. Нематеріальні ресурси підприємства - це складова частина його потенціалу, яка забезпечує економічну користь протягом тривалого часу і має ту особливість, що в них відсутня матеріальна основа здобування доходів і не визначені майбутні їх розміри.

83. Норма витрат матеріальних ресурсів - це гранично допустима кількість сировини, матеріалів, палива, енергії для виробництва одиниці продукції або виконання одиниці роботи визначеної якості.

84. Норматив оборотних коштів - це грошовий вираз вартості мінімальних і в той же час достатніх запасів товарно-матеріальних цінностей, залишків незавершеного виробництва, готової продукції та інших коштів.

85. Об'єкти авторського та суміжних прав - це твори науки, літератури і мистецтва, незалежно від їх обсягу, призначення, жанру, які можуть існувати у письмовій, усній, образотворчій та інших формах, а також комп'ютерні програми і бази даних - інформаційні продукти.

86. Організаційна структура управління - це склад, взаємодія, підзвітність елементів системи управління, тобто окремих підрозділів та працівників.

87. Облігація - цінний папір, який підтверджує внесення грошової суми і зобов'язання повернути номінальну вартість цього цінного паперу в передбачений термін з виплатою певного доходу за облігацією.

88. Оборотний капітал - частина капіталу підприємства, вартість якої переноситься у створювану продукцію повністю протягом одного виробничого циклу і повертається підприємству у грошовій формі після її реалізації. До нього належать предмети праці (сировина, матеріали, паливо, енергія), а також капітал, витрачений на робочу силу.

89. Оборотні кошти підприємства - це сукупність грошових коштів, вкладених в оборотні фонди і фонди обігу.

90. Оборотні фонди підприємства - це частина його виробничих фондів, яка споживається в одному технологічному циклі виготовлення продукції і повністю переносить свою вартість на вартість цієї продукції.

91. Організаційний прогрес - це застосування нових та удосконалення існуючих методів і форм організації виробництва, праці, елементів господарського механізму в усіх ланках управління економікою.

92. Основний капітал - це частина капіталу підприємства, яка бере участь у виробництві товару протягом багатьох виробничих циклів і переносить свою вартість на вироблену продукцію частинами. До основного капіталу належать кошти, вкладені у засоби праці (будівлі, споруди, машини, обладнання та ін.).

93. Основні фонди підприємства - це засоби праці, які використовуються ним в процесі виробництва і постачання продукції, для здійснення соціально-культурних та адміністративних функцій протягом тривалого часу і переносять свою вартість на вартість готової продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань.

94. Патент - це виданий державним органом охоронний документ, який підтверджує виключне право його власника на використання зазначеного в патенті об'єкта промислової власності.

95. Персонал підприємства - це сукупність постійних працівників, які мають необхідну професійну підготовку та (або) практичний досвід і навички роботи.

96. Підприємництво - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

97. Підприємницький договір - це акт, у якому виражена згода партнерів діяти спільно на засадах взаємної вигоди. Підприємницька діяльність без таких договорів є неможливою.

98. Підприємство - це організаційно відокремлена, економічно самостійна одиниця виробничої сфери народного господарства, яка спеціалізується на виготовленні продукції, наданні послуг або виконанні робіт.

99. Планування - це процес встановлення цілей підприємства та вибору найефективніших способів їх досягнення.

100. Позиковий капітал підприємства - це капітал, сформований шляхом залучення коштів ззовні, незалежно від джерела та вартості його отримання. Джерелами позикового капіталу є банківські кредити, позики інших інвесторів, тимчасово залучені кошти (кредиторська заборгованість).

101. Потокова лінія - це сукупність робочих місць, розташованих за ходом технологічного процесу та призначених для виконання закріплених за ними операцій.

102. Прибуток - це частина доходу, яка залишається підприємству після відшкодування усіх витрат, пов'язаних з виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності.

103. Принципи управління - це певні засади і правила, якими керуються менеджери в процесі управлінської діяльності.

104. Продуктивність праці - це показник, який характеризує її ефективність і відображає співвідношення обсягу продукції та кількості праці, затраченої на її виробництво.

105. Промислово-фінансова група (ПФГ) - об'єднання, яке творюється за рішенням Кабінету Міністрів України на певний строк з метою реалізації конкретної державної програми розвитку пріоритетних галузей виробництва, структурної перебудови економіки, активізації

інвестиційно-інноваційних процесів, підвищення ефективності діяльності підприємств, їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

106. Регуляторний акт - це прийнятий уповноваженим регуляторним органом нормативно-правовий акт, який або окремі положення якого спрямовані на правове регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання.

107. Регуляторна діяльність - це діяльність, спрямована на підготовку, прийняття, відстеження результативності та перегляд регуляторних актів, яка здійснюється регуляторними органами, фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, територіальними громадами в межах, у порядку та у спосіб, визначені законодавством.

108. Реінжиніринг - це фундаментальне переосмислення і перебудова бізнес-процесів підприємства для досягнення ним істотного, стрибкоподібного поліпшення якості функціонування та забезпечення конкурентоспроможності.

109. Ремонт основних фондів - це відновлення фізичного зношування їх окремих конструктивних елементів (вузлів, деталей) та підтримання основних фондів у працездатному стані протягом всього терміну їх служби.

110. Рентабельність - це відносний показник ефективності роботи підприємства, який у загальній формі обчислюється як відношення прибутку до витрат (ресурсів).

111. Реконструкція підприємства - це здійснюване за єдиним проектом повне або часткове переобладнання виробництва. Основна частина інвестицій спрямовується на поліпшення активної частини основних фондів при використанні старих виробничих будівель та споруд.

112. Реструктуризація підприємства - це здійснення організаційно-господарських, фінансово-економічних, правових, технічних заходів, спрямованих на реорганізацію підприємства, що сприятиме його фінансовому оздоровленню, збільшенню обсягів випуску конкурентоспроможної продукції, підвищенню ефективності виробництва та задоволенню вимог кредиторів.

113. Ризик у виробничо-господарській діяльності - це можливість втрати частини ресурсів або недоотримання прибутку порівняно з тим його рівнем, який міг бути досягнутим за найбільш раціонального використання ресурсів і перспектив розвитку кон'юнктури ринку.

114. Ринкова влада - здатність виробника або споживача впливати на ринкову ціну.

115. Ринкова інфраструктура є сукупністю особливих інститутів, які виконують функції надання спеціалізованих послуг суб'єктам господарювання з метою створення для них нормальних умов для функціонування, найкращої реалізації їх інтересів.

116. Ринок - це соціально - економічні відносини між відособленими

виробниками і споживачами в процесі обміну продуктами або послугами. За допомогою цих відносин визначається суспільна цінність товарів, відображена у їх ціні. Він є сукупністю конкретних механізмів, важелів та інструментів, які забезпечують реалізацію інтересів продавців та покупців ресурсів, товарів, послуг на еквівалентній основі.

117. Розширення виробництва - це спорудження других і наступних черг, додаткових виробничих комплексів, цехів, комунікацій, допоміжних та обслуговуючих виробництв на території підприємства.

118. Санація - це система заходів фінансового оздоровлення підприємства, які спрямовані на запобігання його банкрутству та ліквідації.

119. Свідоцтво про визнання відповідності - документ, який засвідчує визнання іноземних документів про підтвердження відповідності продукції вимогам, встановленим законодавством України.

120. Середовище функціонування підприємства - це сукупність певних чинників і обставин, які знаходяться як усередині, так і поза ним, і впливають на прийняття рішень.

121. Сертифікат - це документ, який підтверджує відповідність вимогам конкретного стандарту або іншого нормативного документа якості продукції, системи якості, системи управління якістю тощо.

122. Сертифікація - це процедура, за допомогою якої уповноважений орган документально засвідчує відповідність продукції, системи якості системи управління довіллям, персоналу, встановленим законодавством вимогам.

123. Сканування зовнішнього середовища - це напрямок аналітичної роботи, який швидко розвивається та використовується у системах стратегічного управління підприємствами. Призначення сканування - збір інформації, оцінка і прогноз змін у зовнішньому середовищі.

124. Службова ротація кадрів - це переміщення в межах певної галузі, підприємства чи організації здібних, висококваліфікованих і досвідчених спеціалістів на більш відповідальні службові або управлінські посади.

125. Собівартість продукції - це вартісна форма поточних витрат підприємства на підготовку виробництва, виготовлення та збут продукції.

126. Ставка дисконту (R) - це процентна ставка, яка характеризує норму прибутку, на який щорічно розраховує інвестор. В якості ставки дисконту може бути прийнята середня кредитна або депозитна ставка, індивідуальна норма доходності інвестицій із врахуванням ризику, рівня інфляції, інші альтернативні норми доходності інвестицій.

127. Стандарт - нормативний документ, прийнятий відповідним органом, який встановлює правила, настанови та характеристики щодо діяльності або її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній сфері.

128. Стандартизація - це діяльність по встановленню положень, спрямованих на досягнення оптимального ступеня впорядкованості у певній сфері та призначених для загального та неодноразового використання.

129. Статті витрат - це витрати, які відрізняються між собою функціональною роллю у виробничому процесі та місцем виникнення. За статтями витрат формується собівартість одиниці продукції, тобто її калькуляція.

130. Статут підприємства - це зібрання обов'язкових правил, які регулюють його індивідуальну діяльність, а також взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання.

131. Стратегічне планування є сукупністю процедур і рішень, за допомогою яких розробляється стратегія підприємства, спрямована на досягнення його цілей.

132. Стратегія - це визначення довгострокового курсу розвитку підприємства, його затвердження та розподіл ресурсів на його реалізацію.

133. Структура підприємства - це його внутрішня будова, яка характеризує склад, розміри його внутрішніх підрозділів, їх підпорядкованість та систему взаємозв'язків між ними.

134. Структура ринку - це сукупність та взаємодія окремих елементів ринку, а також співвідношення між ними.

135. Суспільний поділ праці - це відокремлення різних видів трудової діяльності на рівні світового господарства, економіки окремих держав, регіонів, підприємств. Він призводить до зростання продуктивності суспільної праці.

136. Тарифна сітка - це сукупність кваліфікаційних розрядів і відповідних їм тарифних коефіцієнтів.

137. Тарифна угода - це договір між представниками сторін з питань оплати праці та соціальних гарантій працівників, предметом якої є єдині для підприємств галузі тарифна сітка для робітників і шкала співвідношень мінімальних посадових окладів.

138. Тарифний коефіцієнт - елемент диференціації тарифних ставок тарифної сітки, який є відношенням розміру тарифної ставки кожного наступного розряду тарифної сітки до розміру тарифної ставки першого розряду.

139. Технічне переоснащення підприємства - це здійснення заходів щодо впровадження нової техніки, технології на окремих дільницях, механізації і автоматизації виробництва, заміни застарілого обладнання, які здійснюються згідно плану технічного розвитку підприємства без розширення виробничих площ.

140. Технічний регламент - це закон України або інший нормативно-правовий акт, який визначає характеристики продукції або пов'язані з нею процеси чи способи виробництва, а також вимоги до послуг, дотримання яких є обов'язковим.

141. Технічні умови - нормативний документ, який встановлює технічні вимоги, яким повинні відповідати продукція, процеси або послуги.

142. Тип виробництва - це категорія, яка комплексно характеризує організаційно-технічний рівень виробництва та широту номенклатури продукції, обсяг, регулярність і стабільність її випуску, а також форми

руху виробів по робочих місцях.

143. Трансформація підприємства - це процес реалізації системних організаційно-управлінських перетворень (реструктуризації та ін.) з метою досягнення основних його цілей, насамперед – підтримки конкурентоспроможності на ринку.

144. Тривалість одного обороту оборотних коштів підприємства - це час, протягом якого оборотні кошти здійснюють один кругообіг.

145. Угода - це будь-яка домовленість між підприємцями, в основі якої лежить комерційний інтерес.

146. Управління персоналом - це частина кадрової політики підприємства, яка є цілеспрямованою діяльністю його керівників усіх рівнів щодо забезпечення кадрами, оплати праці, дисципліни праці, її гігієни, безпеки та ін.

147. Управління підприємством - це діяльність, спрямована на ефективне його функціонування і досягнення поставленої мети через використання засобів і методів впливу на усі процеси всередині нього, координацію роботи структурних підрозділів та персоналу.

148. Управління ризиками в господарській діяльності - це процес встановлення видів і джерел ризиків, оцінки їх величини, розробки та реалізації заходів, спрямованих на передбачення, запобігання або зменшення можливих підприємницьких втрат.

149. Управління якістю - це дії, спрямовані на встановлення, забезпечення та підтримку необхідного рівня якості продукції в процесі її проектування, виробництва і експлуатації.

150. Фізичне зношування основних фондів - це втрата ними своїх споживчих властивостей, внаслідок чого вони перестають задовольняти поставленим до них вимогам.

151. Фінансово-економічний стан підприємства - це комплексне поняття, яке відображає взаємодію усіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських чинників і характеризується системою показників.

152. Холдинг - суб'єкт господарювання, який володіє контрольним пакетом акцій дочірніх підприємств, які є учасниками асоційованого підприємства (господарської організації), тобто групи суб'єктів господарювання - юридичних осіб, пов'язаних між собою відносинами економічної та організаційної залежності у формі участі у статутному капіталі. Між холдинговою компанією та її дочірніми підприємствами встановлюються відносини контролю та підпорядкування.

153. Цензи - це вимоги, яким повинні відповідати робітники кожної професії, спеціальності та кваліфікації; вони відображають завдання та обов'язки робітника, вимоги до знань (що робітник повинен знати), кваліфікаційні вимоги.

154. Цех - це територіально і адміністративно відокремлений підрозділ підприємства, в якому виконується комплекс робіт відповідно до внутрішньозаводської спеціалізації.

155. Ціна - це грошовий вираз вартості товару, кількість грошей, яка сплачується (одержується) за одиницю товару або послуги.

156. Цінний папір - це документ встановленої форми, який засвідчує майнові права суб'єкта, здійснення або передача яких можлива за умови його пред'явлення. Разом з передачею цінного паперу іншій особі переходять усі засвідчені ним права.

157. Ціноутворення - це процес обґрунтування, затвердження та перегляду цін і тарифів, визначення їх рівня, співвідношення та структури.

158. Якість продукції - це сукупність властивостей, які зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби споживачів відповідно до її призначення.

159. SWOT - аналіз - це метод дослідження, який передбачає виявлення сильних та слабких сторін підприємства, можливостей та загроз, які очікують його у майбутньому, а також встановлення взаємозв'язку між ними.